

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА ТА ЛІНГВІСТИКИ**

Кафедра славістичної філології, педагогіки та методики викладання

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор, професор

В.П. Новак

“29” серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**“УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ
СПРЯМУВАННЯМ)”**

Галузь знань: 21 “Ветеринарна медицина”

Спеціальність: 211 “Ветеринарна медицина”

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Факультет ветеринарної медицини

Біла Церква – 2019 р.

Робоча програма з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти факультету ветеринарної медицини за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» бакалаврський рівень вищої освіти /Укладач канд. пед. наук, С.Г. Погоріла – Біла Церква: БНАУ, 2019. – 29 с.

Розробники: Погоріла С.Г., кандидат педагогічних наук;
Тимчук І.М., кандидат педагогічних наук.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри славістичної філології, педагогіки та методики викладання
(Протокол № 1 від 27 серпня 2019 р.)

Завідувач кафедри славістичної філології,
педагогіки та методики викладання,
доцент

С.Д. Карпенко

Схвалено методичною комісією факультету ветеринарної медицини
(Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.)

Голова методичної комісії факультету
ветеринарної медицини, професор

В.В.Сахнюк

Робоча програма з навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти факультету ветеринарної медицини за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» бакалаврський рівень вищої освіти /Укладач канд. пед. наук, С.Г. Погоріла – Біла Церква: БНАУ, 2019. – 29 с.

Розробники: Погоріла С.Г., кандидат педагогічних наук;
Тимчук І.М., кандидат педагогічних наук.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри славістичної філології, педагогіки та методики викладання (Протокол № 1 від 27 серпня 2019 р.)

Завідувач кафедри славістичної філології,
педагогіки та методики викладання,
доцент

С.Д. Карпенко

Схвалено методичною комісією факультету ветеринарної медицини (Протокол №1 від 02 вересня 2019 р.)

Голова методичної комісії факультету
ветеринарної медицини, професор

В.В.Сахнюк

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	4
3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Українська мова (за професійним спрямуванням)»	6
5. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	9
6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	9
6.1. Практичні заняття	9
6.2. Самостійна робота	10
6.3. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	10
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	14
8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	15
9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ	15
10. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	15
11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	17
12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	17

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2019–2020 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для денної форми навчання виділено всього 90 академічних годин (3 кредити ECTS), у т.ч. аудиторних – 42 години (практичні заняття – 42), самостійна робота студентів – 48 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Модулів – 3	Галузь знань 21 «Ветеринарна медицина» Спеціальність: 211 «Ветеринарна медицина» Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Рік підготовки
Змістових модулів – 3		1-й
		Семестр
		1-й
Загальна кількість академічних годин – 90		Практичні, семінарські
		42 год.
		Самостійна робота
		48 год.
		Індивідуальні завдання
		Вид контролю: іспит

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

В умовах розбудови України, утвердження її на міжнародній арені, закріплення української мови як державної, розширення процесів демократизації нашого суспільства постала настійна потреба впровадження української мови в усі сфери життєдіяльності держави, забезпечення використання її у професійній діяльності кожного.

Завдання вищої школи – готувати фахівців нової генерації: кваліфікованих, грамотних, мовно компетентних, які б досконало, ґрунтовно володіли українською літературною мовою в повсякденно-професійній, офіційно-документальній сфері, зокрема набули навичок комунікативно виправданого використання засобів мови, оволоділи мовою конкретної спеціальності, фаху. Акцент переноситься з традиційної настанови – засвоєння відомостей про літературні норми усіх рівнів мовної ієрархії – на формування навичок професійної комунікації, студіювання особливостей фахової мови, на розвиток культури мови, мислення і поведінки особистості.

Отже, майбутнім фахівцям ветеринарної медицини мова потрібна не як сукупність правил, а як система світобачення, засіб культурного співжиття в суспільстві, самоформування і самовираження особистості. Науково доведено, що стрижневими компонентами професійно-комунікативної діяльності є мовленнєва компетенція і компетентність.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є ґрунтовне оволодіння студентами професійно-мовленнєвою компетентністю та знання основних вимог укладання офіційно – ділових паперів.

Реалізація даної мети відбуватиметься шляхом виконання конкретних завдань, які передбачають оволодіння студентами такими уміннями і навичками:

- постійного використання в усній та писемній формах української літературної мови;
- здійснення за службової необхідності редагування текстів, документів на основі принципу нормативності та стилістичної відповідності;
- працювати з джерелами фахової інформації, здійснення їх аналізу та коригування відповідно до норм сучасної літературної мови;
- складання текстів фахової документації з доречним використанням слів іншомовного походження; добору до них за професійними, мовними критеріями українських відповідників;
- формування текстів фахового змісту з використанням професійних фразеологізмів та номенклатурних назв;
- постійного збагачення та активізації професійного словника;
- диференціювання нормативних та ненормативних зразків слово- та терміновживання у професійному мовленні за вимогами семантичної точності, стилістичної доречності та граматично правильної сполучуваності;
- роботи з явищами полісемії та синонімії, омонімії та паронімії, використання правил загального мовленнєвого та професійно-мовленнєвого етикету у ситуаціях фахової взаємодії.

Набуття студентами компетентностей з дисципліни

№ СК за СВО	Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність та відповідальність
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово	Мати досконалі знання державної мови, тактики та стратегії спілкування	Уміти застосовувати знання державної мови як усно, так і письмово	Використовувати під час фахового та ділового спілкування та підготовки документів державну мову	Нести відповідальність за вільне володіння державною мовою та розвиток професійних знань

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Символ результатів навчання за спеціальністю «Ветеринарна медицина» відповідно до освітньо-професійної програми	Студент повинен знати та вміти
РН 03	Мати досконалі знання державної та іноземної мов.
РН04	Слідувати принципам професійного спілкування; співпрацювати в команді.
РН 09	Вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи термінологію, використовувати державну та іноземну мову на професійному рівні.
РН 19	Уміти аналізувати інформацію, приймати обґрунтовані рішення, уміти набувати сучасних знань. Уміти аналізувати наукову літературу, користуватися сучасними інформаційними ресурсами, перекладати з іноземної на державну мову та навпаки.
РН 20	Уміти розуміти іноземну мову та перекладати з неї на державну, спілкуватися із фахівцями з інших країн.
РН 21	Використовувати навички ведення переговорів та розв'язання конфліктів у професійній діяльності та при проведенні досліджень. Вміти працювати в команді, мотивувати та управляти роботою інших для досягнення спільної мети.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»

Модуль 1. Мова – суспільне явище

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування.

1. Мова і професія.
2. Функції мови в житті суспільства та професійній діяльності лікаря ветеринарної медицини.
3. Поняття літературної мови як унормованої форми загальнонародної мови, основні ознаки літературної мови.
4. Мова професійного спрямування як функціональний різновид української літературної мови.

Тема 2. Нормативність – головна ознака культури фахового спілкування.

1. Мовна норма, її різновиди та ознаки.
2. Нормативність як основа мови професійного спрямування.
3. Норми літературного слововживання і професійна діяльність.
4. Правопис префіксів.

Тема 3. Функціональні стилі української літературної мови у професійному спілкуванні.

1. Поняття функціонального стилю. Стилїстика як наука.
2. Стилї української мови та їх найголовніші ознаки.

3. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового , наукового та розмовного стилів.

4. Словник труднощів літературного слововживання.

Тема 4.Українська термінологія у професійному спілкуванні.

1. Склад лексики української мови.
2. Термін та його ознаки. Терміни та професіоналізми.
3. Загальнонаукова, міжгалузєва і вузькоспеціальна термінологія.
4. Використання іншомовної лексики у професійній діяльності.
5. Типи термінологічних словників (відповідно до фаху).

Тема 5, 6. Професійна комунікація.

1. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Види і форми спілкування.

2. Комунікативні ознаки культури мовлення.
3. Невербальні засоби спілкування.
4. Поняття ділового спілкування.
5. Комунікативна професіограма фахівця ветеринарної медицини.

Тема 7. Культура усного фахового спілкування

1. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування.
2. Функції та види бесід. Стратегія поведінки під час ділової бесіди.
3. Співбесіда з роботодавцем.
4. Етикет телефонної розмови.

Тема 8., 9. Форми колективного обговорення професійних проблем.

1. Мистецтво перемовин.
2. Збори як форма прийняття колективного рішення.
3. Нарада.
4. Дискусія.
5. Візитна картка як атрибут усного ділового мовлення.

Тема 10. Мистецтво публічного виступу.

1. Мистецтво публічного виступу (доповідь, лекція, промова).
2. Засоби увиразнення публічного виступу.
3. Мовленнєвий етикет.
4. Складні випадки наголошення.

Тема 11. Наукова комунікація як складова фахової діяльності.

1. Особливості професійного наукового викладу думки.
2. План, тези, конспект як важливий засіб організації розумової праці.
3. Анотування і реферування наукових текстів.
4. Рецензія. Відгук.
5. Написання модульної роботи.

Модуль 2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації

Тема 12. Документ – основний вид ділового мовлення.

1. Поняття про документ. Класифікація документів.
2. Національний стандарт України.
3. Вимоги до змісту та розташування реквізитів у документах.
4. Оформлення сторінки документа.
5. Вимоги до тексту документа.

Тема 13, 14. Документи з кадрово-контрактних питань.

1. Заява. Види заяв. Особливості оформлення заяви.
2. Автобіографія. Правила написання.
3. Резюме. Вимоги до складання резюме.
4. Наказ щодо особового складу.
5. Трудовий договір, контракт, трудова угода.
6. Правопис власних назв.

Тема 15, 16. Довідково-інформаційні документи.

1. Доповідна та пояснювальна записки.
2. Довідка.
3. Звіт.
4. Протокол. Витяг з протоколу.
5. Оголошення.

Тема 17, 18. Обліково-фінансові документи.

1. Доручення.
2. Розписка.
3. Акт. Вимоги до написання.
4. Написання частки не зрізними частинами мови.

Тема 19, 20. Етикет ділового листування.

1. Класифікація листів.
2. Реквізити службового листа та вимоги до оформлення.
3. Етикет ділового листування.
4. Різні типи листів.

Тема 21. Підсумкове заняття. Модульна контрольна робота.

Виконання тестових завдань, укладання та редагування документів.

Розподіл навчального часу за модулями

№ модуля	Розподіл годин за видами занять			Годин / кредитів
		практичні	СРС	
1		22	24	46/ 1,6
2		20	24	44 / 1,4
Всього		42	48	90 / 3,0

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	всього	у тому числі			
		л	п	лб	інд
<i>Змістовий модуль 1. Мова-суспільне явище</i>					
Тема 1.1.	4		2		2
Тема 1.2.	4		2		2
Тема 1.3.	4		2		2
Тема 1.4.	4		2		2
Тема 1.5.	4		2		2
Тема 1.6.	4		2		2
Тема 1.7.	4		2		2
Тема 1.8.	4		2		2
Тема 1.9.	4		2		2
Тема 1.10.	4		2		2
Тема 1.11.	6		2		4
Разом за модуль 1	46		22		24
<i>Змістовий модуль 2. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації</i>					
Тема 2.1	6		2		4
Тема 2.2	4		2		2
Тема 2.3	4		2		2
Тема 2.4	4		2		2
Тема 2.5	4		2		2
Тема 2.6	4		2		2
Тема 2.7	4		2		2
Тема 2.8	4		2		2
Тема 2.9	4		2		2
Тема 2.10	6		2		4
Разом за модуль 2	44		20		24
Всього годин	90		42		48

6. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державна мова – мова професійного спілкування.	2
2	Нормативність – головна ознака культури фахового спілкування.	2
3	Функціональні стилі української літературної мови у проф. спілкуванні.	2
4	Українська термінологія у професійному спілкуванні.	2
5	Професійна комунікація	4
6	Культура усного фахового спілкування	2
7	Форми колективного обговорення професійних проблем.	4
8	Мистецтво публічного виступу.	2
9	Наукова комунікація як складова фахової діяльності.	2
10	Документ – основний вид ділового мовлення.	2
11	Документи з кадрово-контрактних питань.	4
12	Довідково-інформаційні документи.	4
13	Обліково-фінансові документи	4
14	Етикет ділового листування	4

15	Підсумкове заняття. Модульна контрольна робота.	2
Разом		42

6.2. Самостійна робота

Назва теми	Кількість Годин
Модуль 1.	
1. Правила орфографії. Робота з орфографічним словником.	2
2. Робота зі словником труднощів слововживання.	2
3. Особливості правопису частин мови . Підбір синонімів.	2
4. Написання рефератів, вимоги до конспектування.	2
5. Переклади текстів професійного спрямування.	2
Модуль 2.	
1. Термінологічна лексика української мови. Робота із словником термінів.	2
2. Запозичення. Робота із словником іншомовних слів.	2
3. Класифікація документів. Вимоги до оформлення та та укладення документів.	4
4. Оформлення доручення, розписки, автобіографії, резюме.	4
5. Оформлення та укладання доповідної, пояснювальної записки, характеристики та заяви.	4
6. Редагування текстів документів. Синтаксичні та лексичні особливості текстів ділових паперів.	4
Модуль 3.	
7. Українська лексикографія. Основні типи словників.	2
8. Засоби увиразнення та милозвучності.	2
9. Поняття про ненормативне мовлення. Словник труднощів літературного слововживання.	2
10. Редагування текстів, введення термінів у контекст.	4
11. Добирання українських відповідників до запозичених термінів і навпаки. Виконання вправ.	4
12. Виконання тестових завдань та письмової роботи. Підготовка до модульної контрольної роботи.	4
Разом	48

6.3. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Опрацювання основної та додаткової літератури.
2. Написання реферату на обрану тему.
3. Виконання тестових контрольних завдань.
4. Редагування тексту документів.
5. Складання документів у тому числі і за даними з тексту.
6. Аналіз наукової статті професійного спрямування.
7. Написання анотації.
8. Відтворення комунікативної ситуації професійного спілкування.

Індивідуальні завдання

1. З фахової літератури (монографій, статей, періодики, навчальних видань тощо) доберіть і запишіть текст (п'ять–шість речень). Зразком якого стилю є дібраний текст? Відповідь обґрунтуйте. З тексту випишіть три терміни і схарактеризуйте їх за планом: 1) дефініція (що означає термін); 2) ступінь спеціалізації (загальнонауковий, міжгалузевий, вузькоспеціальний); 3)

походження (власний, запозичений); 4) спосіб творення (для власномовних термінів).

2. Запишіть іншомовні слова з подвоєнням або без подвоєння.

Мадон...а, ап...еляція, барок...о, нет...о, коміс...ія, інтел...ект, контр...озвідка, тон...а, ін...овація, кол...ектив, сюр...реалізм, осан...а, ван...а, ем...іграція, ім...іграція, грип..., піц...а, хоб...і, папарац...і, спагет...і, гол...андський, марок...анець, Ел...ада, Іл...я, Буд...а, Ліс..абон, От...ава, Брюс...ель.

3. Перекладіть текст українською мовою. Визначте стиль мовлення. Відповідь аргументуйте.

Зимой спящие животные всего на какой-нибудь градус теплее окружающего воздуха, кое у кого температура падает даже до пяти градусов мороза. Сердце у них хоть и еле-еле, но бьется, между тем как у животных, не впадающих в спячку, сердце останавливается при температуре тела 15 градусов. У млекопитающих раз в 10 снижается газовый обмен и в 40 раз – дыхание. Свернувшийся в клубочек еж делает едва уловимый вдох один раз в минуту. Суслик, погружающийся в спячку в общей сложности на 9 месяцев, или летучая мышь успевают за это время перевидеть все сны, какие только могут присниться. Спячка - самое яркое проявление сезонно-годовых ритмов. А им подчиняются и животные, отмечающие приход зимы и лета переменной наряда, и растения, зацветающие, приносящие плоды и сбрасывающие листву в определенный срок, и наконец, человек, который смену сезонов ощущает иногда очень остро.

4. Зробіть переклад тексту, використовуючи синоніми.

Свиноводство

Биологические особенности свиней – всеядность, многоплодие, скороспелость, высокая оплата корма и короткий период беременности – обусловили ее появление в первом ряду одомашненных животных.

Предок домашних свиней – дикий кабан, вепрь. Дикие кабаны меньше других животных боялись человека. Их привлекали посеvy различных растений, которые возделывали древние земледельцы. С ними вели борьбу, но они упорно шли к людям. Взятых в плен поросят нетрудно было выкормить: они легко приспособлялись к новому образу жизни.

Домашние свиньи ведут свою родословную от двух видов кабанов – азиатского и европейского. Относятся они к семейству нежвачных парнокопытных.

В Китае в древние времена свиней считали святыми. Они символизировали счастье и благополучие. Умершим клали в могилу фигурки свинок, изготовленных из самоцветов. Полное признание получили домашние свиньи у греков и римлян. Не почитали свиней в Передней Азии (Западной). Вероятно, причиной является всеобщая убежденность в их нечистоплотности, связанная с всеядностью.

Библия и Коран клеймили свинью как нечистое животное и запретили потреблять свинину. Возможно, это желание защитить людей от болезни, а может быть, все же свиней почитали священными животными.

5. Знайдіть у тексті терміни. Перекажіть текст за опорними словами та словосполученнями.

Анатомія в стародавні часи

Анатомія – найдавніша з біологічних наук. До нас дійшли печерні і наскельні малюнки із зображенням рослин, тварин і людей, які датуються 13-14 тисячоліттями до н. е. В печері Астурії (Іспанія) було виявлено перший анатомічний малюнок, на якому був зображений слон з намальованим серцем. Це свідчить про те, що люди епохи палеоліту знали місце розташування серця і його значення для тварин.

Перші пізнання з анатомії черпалися під час розтину тварин, убитих на полюванні. Часто цією процедурою займалися жерці, що дістало відображення в назві деяких органів. На науку про будову тіла анатомія перетворилась у зв'язку з потребами медицини.

У далеких предків слов'янських народів ремісники, працюючи з кістками, знали їх фізичні, хімічні, вікові та видові особливості. Із будила (великої гомілкової кістки) виготовляли флейти. Астрагали (п'яткові кістки дрібних тварин) на Київщині використовували для ігор. Майстри добре володіли складним процесом протравлювання кісток фарбами.

Знахарі та ремісники мали добрі знання з анатомії нутрощів та їх фізичних особливостей. Оброблені кишки, сечові міхури, шлунки, очеревину використовували для виготовлення волинок, музичних струн, бубнів та ін.

Слов'яни дуже часто назви частин тіла використовували для опису вигляду рік та морів: устя (рот), губа, ніс (мис), коліно тощо. Перша вимірна система пов'язана з частинами тіла (сажень, п'ядь, аршин, вершок). Крім того, для запам'ятовування літер давні вчителі зверталися також до анатомії. Так, взяті в боки руки означали літеру «ф» (ферт), рот – літеру «о» (оніка) тощо.

Мало даних з анатомії в джерелах Стародавнього Єгипту, хоча саме в Єгипті, як у жодній іншій країні світу, поважали ветеринарію, а відповідно і анатомію. Це зумовлено тим, що єгиптяни вважали тварин представниками своїх богів і створювали особливий культ бика Апіса – втілення Бога Озіріса.

На науку про будову тіла анатомія перетворилась у зв'язку з потребами медицини.

6. Знайдіть у тексті терміни. Класифікуйте їх.

М'язова система тісно пов'язана з усіма системами організму. Всі необхідні для функцій м'язової системи поживні речовини надходять у неї, а продукти життєдіяльності виділяються з неї по судинній системі (артеріях, венах та лімфатичних судинах). Недостатність живлення того чи іншого м'яза або цілої групи м'язів призводять до послаблення їх функцій, зменшення об'єму – атрофії, а порушенням зв'язку з центральною нервовою системою – до припинення їх діяльності – паралічу чи парезу.

7. Запишіть іменники у кличній формі.

Майор, пан президент, старший лейтенант, Валер'ян Петрович, громадянин Васишин, викладач, Ірина Павлівна, Сергій, Ольга.

8. Складіть речення з наведеними словами в офіційно-діловому стилі.

Завідувач, законодавство, збитки, експертиза, диспансеризація, інфекційні хвороби, Україна.

9. Напишіть тези до запропонованої теми, висловивши в них своє розуміння і свою позицію щодо поставленого питання чи презентованої думки.

Поганий той учень, хто не перевищує свого вчителя.

10. Випишіть зі “Словника іншомовних слів” по п’ять термінів з фахової діяльності на різні правила правопису слів іншомовного походження.

11. Запишіть п’ять вузькоспеціальних термінів, якими послуговуються у сфері вашої фахової діяльності, розкриваючи їхнє значення. Подайте дані терміни в контексті.

12. Запишіть по п’ять термінів з фаху, які мають форму однини та множини. Подайте їх у контексті.

13. Поєднайте кількісні числівники з іменниками й запишіть їх у формі родового, давального, орудного відмінка (дві паралельні форми відмінювання):

234 (підпис), 681 (адресат), 8 530 (конверт), 772 (цвях).

14. Поясніть відмінності у значенні слів, поданих парами. Введіть їх у речення.

Виборний – виборчий, дипломат – дипломант, покажчик – показник, спиратися – опиратися, дзвонити – телефонувати.

15. Напишіть автобіографію (резюме, службову записку, пояснювальну записку).

16. Відредагуйте протокол. Оформіть витяг з протоколу.

Теми рефератів

1. Мова і свідомість людини.
2. Психологічний аспект дослідження мови..
3. Український фольклор як джерело виникнення фразеологізмів.
4. Види словників.
5. Поняття стилю в різних галузях людської діяльності.
6. Комп’ютерне оформлення документів.
7. Словникове багатство української літературної мови.
8. Зміни в українському правописі 2019.
9. Власне українська та іншомовна термінологія в українському словнику.
10. Формування і нормалізація української термінологічної лексики.
11. Українська термінологія: походження, становлення, нормалізація.
12. Власні імена в українській мові (походження і значення).
13. Невербальні засоби комунікації.
14. Основні гіпотези походження мови.
15. Слово як основна одиниця мови.
16. Історичні зміни у словниковому складі мови.
17. Основні сім’ї мов.
18. Генеалогічна класифікація мов світу.
19. Роль службових слів в офіційно-діловому стилі.
20. Мовна ситуація в Україні.

Оформлення реферату

Реферат вважається видом самостійної роботи студента і його опрацюванням матеріалу вивченої дисципліни.

Загальний обсяг реферату визначається з розрахунку 0,25 сторінки на 1 год. Самостійної роботи. Реферат містить зміст, вступ, основну частину, висновки, список використаної літератури та додатки.

Реферат оформлюється на стандартному папері формату А4 (210 x 297) з одного боку. Поля: верхнє, нижнє та лівє — 20 мм, правє — 10 мм. Реферат може бути рукописним або друкованим і виконується українською мовою.

Захист реферату відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Організація навчання у вищій школі забезпечується засобами поєднання аудиторної і поза аудиторної форм навчання. До традиційних форм організації навчального процесу (видів навчальних занять) відносять:

- практичні заняття;
- самостійну аудиторну роботу студентів;
- самостійну позааудиторну роботу студентів;
- консультації;

Практичні заняття побудовані викладачами за наступними методами навчання у вищій школі.

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи пояснення викладача, з навчальної або методичної літератури з презентаціями. Такий метод якнайширше застосовують для передавання значного масиву інформації.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам – в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, викладач, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть – в організації активного пошуку розв'язання висунутих викладачем (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом викладача, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює викладач або самі студенти на основі роботи із періодичною літературою та з навчальними посібниками. Такий метод як евристична бесіда, – перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу, студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують

інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук, виявляються в дослідницькій діяльності найповніше.

Метод моделювання полягає у відтворенні комунікативної ситуації у професійному спілкуванні, роботі з документами тощо.

8. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Для здійснення контролю за якістю знань та вмінь студентів при вивченні дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» використовуються:

- контрольні роботи;
- індивідуальні завдання;
- самостійні роботи;
- іспит.

9. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ

Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (іспит). Об'єктом оцінювання знань студентів є програмовий матеріал дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час контролю. Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту, написання реферату, створення лінгвістичного словника, створення презентації, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал. Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу дисципліни, логіки та взаємозв'язків між окремими її розділами, здатність творчого використання набутих знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми, що впливає зі змісту дисципліни.

При комплексній оцінці успішності визначаються види робіт і критерії оцінювання з урахуванням особливостей навчальної дисципліни, обсягу годин, відведених навчальним планом, контингенту студентів.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4» і «5».

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання. Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.

«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки.
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі.
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення студентів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться студентові, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбаченні програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «не зараховано» (1–59 балів) ставиться студентові, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Критерії підсумкового оцінювання:

Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

Розподіл балів проводиться за наступною схемою:

Вид роботи	Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	20	40	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		іспит, навчальна практика	залік
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
66–74	D	задовільно	
60–65	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

1. Опорні конспекти;
2. Навчальні посібники;
3. Робоча навчальна програма;
4. Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
5. Навчально-методичний комплекс розміщено в доступі системи Moodle.
6. Презентації до занять.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ**Базові:**

1. Барановська Л.В., Іващенко Н.І., Саражинська І.А., Баран Н.А. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник для студентів ВНЗ., укладений за вимогами кредитно-модульної технології навчання. – Біла Церква: БДАУ, 2008. – 176 с.

2. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення: підручник. – [5-е вид., допов. і переробл. відповідно до Нац. стандарту України «Держ. уніфік. система документації» ДСТУ 4163-2003]. – К. : Арій, 2010. – 573 с.

3. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. Навч. пос. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 624 с.

4. Український правопис (новий). – К. : Видавничий дім «Кондор», 2019. – 284 с.

5. Паламар Л.М., Кацавець І.М. Мова ділових паперів. – К.: Либідь, 1998. – 294 с.

Допоміжні:

1. Мозговий В.І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс. Видання 3-є, перероблене та доповнене. Навчальний посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.

- 2.Зубков М. Сучасне українське ділове мовлення. – Х.; Торсінг, 2001. – 384 с.
- 3.Коваль А.П. Культура ділового мовлення. Писемне та усне ділове спілкування. К.: Вища школа, 1977.–294 с.
- 4.Культура української мови: Довідник / За ред. В.М.Русанівського.– К.: Либідь. 1990. – 304с.
- 5.Лобода В.В., Скуратівський Л.П. Українська мова в таблицях: Довідник. – К.: Вища школа, 1993. – 239 с.
- 6.Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В.Сучасна українська літературна мова: Навч. посібник. – К.: «Вища школа», 2007. – 824с.
7. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник.- К.:Алерта, 2013. -696 с.
8. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О.О.Потебні; Ін-т української мови – стереотип. вид. – К: Наукова думка, 2007. – 240 с.

Інформаційні ресурси

1. Уроки державної мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mova.kreschatic.kiev.ua>
2. Нова Мова. Проект розвитку української мови. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.novamova.com.ua>
3. Лінгвістичний портал. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mova.info/>
4. Російсько-український словник сталих словосполучень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ros-ukr-idioms.wikidot.com/peredmova>
5. Уваги до сучасної української літературної мови від Олени Курило. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kurylo.wikidot.com/>
6. Словник термінів міжкультурної комунікації Ф.С. Бацевича. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://terminy-mizhkultkomunikacii.wikidot.com/peredmova>
7. Як ми говоримо. Поради від Бориса Антоненка-Давидовича. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://yak-myhovorymo.wikidot.com/>
8. Чи правильно ми говоримо? Посібник Євгенії Чак. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://chak-chy-pravylyno-myhovorymo.wikidot.com/vid-avtora>
9. Неправильно-правильно. Довідник з українського слововживання М. Волощак. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nepravylnopravylno.wikidot.com/>
10. Культура мови на щодень. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kultura-movy.wikidot.com/about>
11. Культура слова: мовностилістичні поради від Олександра Пономарева. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ponomariv-kulturaslova.wikidot.com/>
12. Український лінгвістичний портал. Словники України on-line: словозміна, синонімія, фразеологія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>

13. Словник української мови. Академічний тлумачний словник.
[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/>